

OSNOVNA ŠOLA ANTONA INGOLIČA SPODNJA POLSKAVA,
PODRUŽNICA PRAGERSKO

S QR KODO PO PRAGERSKEM

Aplikativni inovacijski predlogi in projekti

Avtorici: Lina Kovač, 9. razred
Zoja Malec, 9. razred

Mentorica: Bojana Marin, prof. geog. in zgod.

Pragersko, januar 2018

ZAHVALA

Za pomoč pri izdelavi raziskovalne naloge se iskreno zahvaljujema gospe Mileni Furek. S svojim znanjem nama je obogatila nalogo z zanimivimi podatki. Pri vseh računalniških nalogah nama je zelo pomagal gospod Leon Zajc, zato gre še posebna zahvala prav tako njemu. Posebno zahvalo namenjava gospodu Mateju Arnušu ter Krajevni skupnosti Pragersko Gaj, ki je najine ideje sprejela z navdušenjem in podporo.

Posebna zahvala gre tudi staršem, ki so naju spodbujali in podpirali pri raziskovanju. Hvala vsem sodelujočim pri anketi za njihove odgovore, s pomočjo katerih sva se lahko dokopali do ugotovitev. Prav tako se zahvaljujema gospe Barbari Juristi za prevod povzetka, gospe Andreji Jež za lektoriranje naloge ter vsem ostalim, ki so kakorkoli pripomogli k izdelavi raziskovalne naloge.

Ne nazadnje gre posebna zahvala najini mentorici za kopico potrpljenja in številne spodbude ter vsem ostalim, ki so kakorkoli sodelovali pri najinem delu.

KAZALO

POVZETEK.....	5
ABSTRACT.....	5
1 UVOD.....	6
1.1 Namen raziskovalne naloge.....	6
1.2 Hipoteze.....	6
1.3 Metode dela.....	7
2 TEORETIČNI DEL.....	8
2.1 Predstavitev Pragerskega.....	8
3 RAZISKOVALNI DEL NALOGE.....	11
3.1 Polstrukturirani intervju.....	11
3.2 Anketa.....	11
3.2.1 Rezultati ankete.....	12
3.3 Oblikovanje informativnih tabel.....	16
3.3.1 Železniška postaja.....	17
3.3.2 Parna lokomotiva Katica.....	19
3.3.3 Vodni stolp.....	20
3.3.4 Kulturni dom.....	22
3.3.5 Cerkev.....	23
3.3.6 Spomenik NOB.....	25
3.3.7 Šola.....	26
3.3.8 Ingoličeva črna pot.....	27
3.3.9 Opekarna.....	29
3.3.10 Rdeča hiša.....	30
3.3.11 Pragerski dvorec.....	31
4 RAZPRAVA.....	33
5 ZAKLJUČEK.....	35
6 VIRI IN LITERATURA.....	36
7 PRILOGE.....	37
7.1 Anketni vprašalnik.....	37
7.3 Zloženka.....	38

KAZALO SLIK

Slika 1: Opekarna Steinklauber Pragersko.....	8
Slika 2: Vodni stolp.....	9
Slika 3: Strelski center Gaj iz zraka.....	10
Slika 4: Graf števila anketirancev glede na starost.....	12
Slika 5: Koliko znamenitosti Pragerskega poznajo anketiranci.....	12
Slika 6: Poznavanje znamenitosti Pragerskega glede na starostne skupine.....	13
Slika 7: Pomen naravnih in kulturnih znamenitosti za Pragersko.....	13
Slika 8: Znanje uporabe QR kode.....	14
Slika 9: Znanje uporabe QR kode po starosti.....	14
Slika 10: Zanimanje za informativno tablo s QR kodo.....	15
Slika 11: Reševanje anketnega vprašalnika učencev 1. triade.....	15
Slika 12: Osnutek tablice na železniški postaji.....	16
Slika 13: Zemljevid opremljenih znamenitosti.....	16
Slika 14: Informativna tabla »Železniška postaja«.....	17
Slika 15: Informativna tabla »Lokomotiva Katica«.....	19
Slika 16: Informativna tabla »Vodni stolp«.....	20
Slika 17: Informativna tabla »Kulturni dom«.....	22
Slika 18: Informativna tabla »Cerkev«.....	23
Slika 19: Informativna tabla »Spomenik NOB«.....	25
Slika 20: Informativna tabla »Šola«.....	26
Slika 21: Informativna tabla »Ingoličeva črna pot«.....	27
Slika 22: Informativna tabla »Opekarna«.....	29
Slika 23: Informativna tabla »Rdeča hiša«.....	30
Slika 24: Informativna tabla »Pragerski dvorec«.....	31

POVZETEK

Pridite na Pragersko! Poiščite informativne table, opremljene s QR kodami. Lahko si samo preberete osnovne informacije zapisane na tabli, lahko pa pri tem uporabite še pametni telefon. Z njim skenirate QR kodo in znašli se boste na potepu po Pragerskem. Izvedeli boste mnogo novih in zanimivih informacij o kraju ter spoznali njegove znamenitosti.

Ali morda veste, kdo je Prager? Nič hudega, če še ne poznate Pragerja, zagotovo pa poznate Kekca, kajne? Ja, zdaj se zagotovo sprašujete, kakšno vezo ima Kekec s Pragerjem in Pragerskim? Žal, tega vam tukaj ne bova izdali, to morate odkriti kar sami.

Z raziskovalno nalogo sva želeli v najinem domačem kraju narediti nekaj novega, kar bi lahko uporabljali tako domačini kot morebitni obiskovalci. Razmišljali sva v smeri uporabe sodobne tehnologije, ki nam jo nudi pametni telefon. Najin cilj je bil, da na zanimiv in drugačen način pripomoreva k prepoznavnosti Pragerskega, predvsem pa da najino idejo tudi realizirava. Z navdušenjem jo je sprejel predsednik Krajevne skupnosti Pragersko Gaj in nama pri tem pomagal.

Ključne besede: Pragersko, kulturne, naravne znamenitosti, informacijska tabla, QR koda

ABSTRACT

Come to Pragersko! Look for the informative boards equipped with QR codes. You can read the basic information written on the board but you can also use a smartphone. With it you scan the QR code and you will find yourself on the Pragersko sightseeing experience. You will find new and interesting information about our town and get to know its sights.

Do you know Prager? Well, it does not matter if you still have not heard of Prager but you have heard about Kekec, right? It probably makes you wonder how Kekec Pragersko and Prager are connected. Unfortunately, we will not reveal this to you, you have to find it out by yourself.

With the research paper we wanted to introduce something new in our hometown, which could be used by both locals and potential visitors. We were thinking about the use of modern technology offered by the smartphone. Our goal was to contribute in an interesting and different way to the recognition of Pragersko and above all to carry out our idea. The president of the Pragersko Gaj Local Community was enthusiastic about our idea and helped us with its realization.

Key words: Pragersko, cultural sights, natural sightseeings, QR code, information board

1 UVOD

Učenki 9. razreda Osnovne šole Antona Ingoliča Spodnja Polskava, podružnica Pragersko, sva se v letošnjem šolskem letu odločili, da bova izdelali raziskovalno nalogo. Po nekaj uvodnih sestankih skupaj z mentorico, sva začeli nizati najrazličnejše ideje ter počasi izluščili rdečo nit najine naloge, ki se nama je zdela zanimiva, uporabna ter aktualna tudi za nas, mlajše prebivalce najinega kraja. V prejšnjih šolskih letih sva sodelovali že pri različnih nalogah v okviru turističnega krožka. Naloge so bile odlično zapisane, predstavljene in ocenjene, a kljub temu žal, v kraju njihova izvedba ni zaživela in so kar nekako utonile v pozabo. Zato sva poseben poudarek namenili dejanski uresnitvi najine ideje.

Odločili sva se, da bova pripravili informativne table, s katerimi bova opremili zanimive točke najinega kraja, Pragerskega. Pri tem sva želeli biti čim bolj inovativni. Iskali sva načine, kako bi k uporabi in branju tabel pritegnili čim več ljudi. V ta namen sva table opremili s QR kodami. Ob skeniranju le-teh lahko izvemo veliko več informacij, kot jih je na sami tabli, za popestritev sva dodali različne spletne povezave, naloge, rebuse, križanke ...

Ker danes veliko uporabljamo mobilne telefone, sva jih želeli vključiti ter s tem še posebej pritegniti mlajše generacije in jih hkrati povezati tudi s starejšimi. Z nalogo sva želeli prebivalce našega kraja in obiskovalce popeljati na lov za Pragerjevim zakladom, kot sva simbolično poimenovali znanje, ki ga uporabnik pridobi ob branju tabel in raziskovanju zapisanega na QR kodah.

Izbrali sva točke, ki so v našem kraju pomembne ter bi utegnile biti zanimive tako domačinom kot obiskovalcem. Točke sva povezali v pot, ki jo lahko uporabnik prehodi ali prekolesari v celoti ali delno, po lastni izbiri.

Najino idejo sva predstavili predsedniku KS Pragersko Gaj, ki je bil nad nalogo navdušen in nama zagotovil kakršnokoli pomoč pri sami izvedbi projekta.

1.1 Namen raziskovalne naloge

V teoretičnem delu želiva podrobneje predstaviti naravne in kulturne znamenitosti Pragerskega. V raziskovalnem delu želiva s pomočjo anketnega vprašalnika ugotoviti, ali se skozi različna starostna obdobja vrednotenje in odnos do prepoznavnosti našega kraja spreminja. Zanima naju tudi poznavanje in znanje uporabe QR kod med različnimi generacijami. Glavni namen najine raziskovalne naloge predstavlja priprava končnega produkta oz. izdelava QR kod za posamezne točke ter postavitve informacijskih tabel na izbranih točkah po Pragerskem.

1.2 Hipoteze

Postavili sva naslednje hipoteze:

- Hipoteza 1 (H1): Večina anketirancev pozna več kot tri znamenitosti Pragerskega.
- Hipoteza 2 (H2): Starejši anketiranci se bolj zavedajo pomembnosti naravnih in kulturnih znamenitosti Pragerskega kot mladi.
- Hipoteza 3 (H2): Večina anketirancev zna uporabljati QR kode.
- Hipoteza 4 (H4): Mlajše anketirance bi informacijska tabla, opremljena s QR kodo, bolj pritegnila, kot tista, ki QR kode nima.

1.3 Metode dela

Pri izdelavi naloge sva uporabili različne oblike in metode dela, ki so nama omogočile raziskovanje iz različnih perspektiv. Zamisel sva izbrali s pomočjo možganske nevihte. Uporabili sva metodo dela z literaturo, metodo anketiranja, statistično metodo, metodo terenskega dela, metodo intervjuvanja in računalniško obdelavo za izdelavo QR kod.

Raziskovalno nalogo sva razdelili na teoretični in raziskovalni del. V teoretičnem delu sva najprej predstavili znamenitosti Pragerskega s pomočjo literature in virov. Veliko dragocenih podatkov sva pridobili tudi z intervjujem domačinke, dolgoletne predsednice Turističnega društva Breza, gospe Milene Furek. S pomočjo anketnega vprašalnika sva skušali odgovoriti na zastavljena vprašanja. Po končani obdelavi podatkov, ki sva jih pridobili, sva zapisali ugotovitve. Oblikovali sva besedilo za informativne table ter vsebino QR kod. Ob koncu raziskovalne naloge sva zapisali seznam virov in literature ter svoje delo opremili s prilogami.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Predstavitev Pragerskega

Pragersko je urbanizirano naselje, ki leži na jugovzhodnem obrobju Dravskega polja, pod obronki Pohorja, ob križišču železniških prog iz Ljubljane proti Mariboru in Avstriji ter Ptujju in Madžarski ter ob magistralni cesti Slovenska Bistrica – Ptuj. Kraj se imenuje po enem izmed lastnikov dvorca, ki stoji v neposredni bližini, na ravnini med Spodnjo Polskavo in Pragerskim, nekoliko odmaknjen od glavne ceste, obdan z bujnim drevjem in zaradi tega tudi prikrit našim pogledom. Skromne najdbe iz časa neolitika na območju občine Slovenska Bistrica kažejo na to, da je bilo Pragersko sicer naseljeno že v neolitski dobi. V času Rimljanov je mimo Pragerskega potekala cesta, ki je povezovala Celje s Ptujem, po kateri so vozili tovorni vozovi ter potovali vojaki na konjih in peš. Po propadu rimskega imperija o življenju na območju Pragerskega ni veliko podatkov. Zametki Pragerskega se ponovno pokažejo v 16. stoletju, ko je Ivan Aigl zgradil dvorec v neposredni bližini današnjega kraja. Eden od kasnejših lastnikov je bil tudi Krištof Prager, ki je v dvorcu bival med letoma 1581 in 1594, ko je umrl. Prav po Krištofu Pragerju je naš kraj dobil tudi ime. Takrat so okoli dvorca zgradili nekaj hiš in lahko začnemo govoriti o Pragerskem kot naselju (Pajtler, 2006).

Kraj je dobil svojo pravo podobo šele, ko se je začela gradnja železniške proge Dunaj-Trst. Ko je leta 1846 skozi kraj zapeljal prvi vlak, se je kraj začel naglo razvijati. Od takrat je življenje v kraju neposredno povezano z železnico. Prav zaradi železnice so se na Pragersko začeli priseljevati ljudje iz različnih krajev po Sloveniji, ki so tukaj dobili službo. Večina si jih je tukaj ustvarila dom (Pajtler, 2006).

Življenje na Pragerskem je 36 let bilo odvisno samo od železnice, dokler ni leta 1900 prišel v vas Franz Ivan Steinklauber in odkril bogato nahajališče gline. To ga je spodbudilo, da je še istega leta na Pragerskem odprl opekarno. Gline so najprej kopali v neposredni bližini opekarne, ko pa je glina pošla, so začeli kopati na drugem mestu, a vseeno v bližini opekarne, predvsem zaradi lažjega in cenejšega prevoza. Ko so kopanje v glinokopu opustili, ga je zaradi bogate podtalnice kmalu zalila voda. Tako je nastalo 14 glinokopov, v katere so ribiči naselili ribe in so jih domačini poimenovali kar Pragerski ribniki (Pajtler, 2006).

Slika 1: Opekarna Steinklauber Pragersko (1939). URN:NBN:SI:IMG-AT7AC51Q na <https://dlib.si>.

Med železniško postajo in opekarno stoji vodni stolp, ki je bil zgrajen v začetku prejšnjega stoletja in je do danes le malenkostno spremenil zunanjo podobo. Namenjen je bil zbiranju vode za napajanje parnih lokomotiv. V prvem nadstropju stolpa sta dva velika bazena, v katerih se je zbirala voda ter na osnovi prostega pada tekla skozi posebno napravo v parne lokomotive, ki so se ustavile na postaji Pragersko. Maksimalna skupna zmogljivost rezervoarjev je 60.000 litrov. Bazeni so s cevjo pod zemljo povezani s pipo na drugi strani železnice. Z vodnim stolpom danes upravlja TD Breza Pragersko-Gaj (M. Lah, osebna komunikacija, 15. november 2017).

V pritličju vodnega stolpa se nahaja muzej železniških eksponatov, ob posebnih priložnostih pa se tam zvrstijo razne razstave, med drugimi tudi razstava velikonočnih pirhov (Pajtler, 2006).

Slika 2: Vodni stolp. Na Tdbreza.si. Pridobljeno 4. marec 2018 s <http://url.sio.si/3MW>. Avtorske pravice b. d. od Turistično društvo Breza Pragersko Gaj.

Značilno podobo Pragerskemu danes daje tudi Muzejska lokomotiva Katica, ki je bila narejena leta 1893 na Madžarskem (Austrian Steam Base, 2017). Vozila je po železniških progah Jugoslavije, zato ima registrsko oznako JŽ-125 037. Voziti je prenehala v 70-ih letih prejšnjega stoletja, po »upokojitvi« so jo pustili na Pragerskem. Pred nekaj leti pa so v lopi razkuževalnici, ki se nahaja v sredini trikotnega železniškega križišča našli 5 muzejskih vagonov. Tri tretjerazredne, enega, ki je pol prvorazredni in pol drugorazredni ter enega, ki ima notranjost razdeljeno na celice in so ga uporabljali Italijani za prevoz taboriščnikov oz. zapornikov. Člani TD Breza so izrazili željo, da bi enega od tretjerazrednih vagonov imeli na Pragerskem kot »družbo« Katici. Po nekaj zapletih z vandali in prevozom zdaj vagon stoji ob Katici ter ga člani TD Breza občasno izkoristijo za različne razstave (M. Furek, osebna komunikacija, 16. oktober 2017; Munda, 2017).

V neposredni bližini železniške postaje se nahaja cerkev Marijinega brezmadežnega srca. Zgrajena je bila leta 2003, ko so podrli staro kapelico, ki je dolga leta služila kot cerkev. Nova cerkev na Pragerskem je posebna zaradi svoje preprostosti, visokega stropa v obliki ladijskega dna in velikega oltarja iz belega marmorja. Na stranskih stenah cerkve visijo slike, platna, ki predstavljajo Križev pot. V visokem zvoniku visijo štirje veliki zvonovi, ki zvonijo vsakih 15 minut. V cerkvi že dolga leta mašuje g. Karel Drogenik (Pragerske zgradbe govorijo, 2017).

Danes je Pragersko znano tudi po Olimpijskem strelskem centru Gaj, ki se nahaja kilometer jugo-zahodno od centra kraja. Gre za najmodernejšo športno strelišče v državi. Nova dvorana, ki sprejme tudi do 1100 ljudi, stoji tik ob strelišču za glinaste golobe. Namenjena je strelskim tekmovanjem kot tudi kulturnim in zabavnim prireditvam. Vsako leto se tam zgodi vsaj eno večje tekmovanje. Zadnje večje je bilo leta 2017, ko je tam potekala tekma za svetovni pokal v različnih kategorijah, največje pa se je zgodilo leta 2015, ko je tam potekalo evropsko prvenstvo v streljanju na glinaste golobe. Na strelišče smo domačini še posebej ponosni, saj večja tekmovanja v kraj prinesejo precej tujcev, ki so na prvenstvu cel teden in imajo dovolj časa, da v miru spoznajo naš kraj (Strelski center Gaj šport, Pragersko, 2017).

Slika 3: Strelski center Gaj iz zraka. Na Sportnicentri.si. Pridobljeno 4. marec 2018 s <http://url.sio.si/3MU>. Avtorske pravice 2006 od Združenje športnih centrov Slovenije.

V neposredni bližini kraja in strelišča se nahajajo ribniki, ki so nastali zaradi izkopavanja gline. Ko je podtalnica zalila glinokop, so ribiči v njih naselili ribe in nastali so ribniki. Z njimi trenutno upravlja Ribiška družina Slovenska Bistrica, pri urejanju okolice pomaga tudi KS Pragersko-Gaj. Ob največjem ribniku, t.i. Gajskem ribniku, se nahaja učno rekreacijska pot s trim postajami in nekaj ribiškimi pomoli. Ta ribnik je zaradi svojih rib najbolj priljubljen med ribiči, ki tja pridejo tudi za več dni. V ribnikih domujejo različne vrste rib, med njimi krap, ščuka, som, smuč, somič, babuška, pa tudi race, družina labodov in druge ptice. Na ribniku se pojavi tudi redka štiriperesna marzilija (Po poti z ribniško deklico, 2015).

Med vsemi temi znamenitostmi se na Pragerskem najdejo tudi različne zgradbe, ki segajo v 19. oz. 20. stoletje kot npr. Vila Klasinc, Vila Verlak, Kulturni dom in Rdeča hiša. Domačini smo na vse posebnosti in znamenitosti našega kraja izjemno ponosni (M. Furek, osebna komunikacija, 16. oktober 2017; Po poti z ribniško deklico, 2015).

3 RAZISKOVALNI DEL NALOGE

3.1 Polstrukturirani intervju

Ob začetku najinega raziskovanja sva se oktobra 2017 sestali z gospo Mileno Furek, ki sva ji najprej predstavili osnovno idejo. Kot dolgoletna predsednica Turističnega društva Breza nama je z veseljem prisluhnila, najin cilj jo je zelo zanimal, zato je z veseljem z nama delila tudi svoje predloge. Pogovarjale smo se o možnostih razširitve najine ideje in kako jo realizirati. Gospa Milena Furek nama je zelo pomagala pri usmeritvi najine ideje ter pri povezavi s krajevno skupnostjo. Pogovor je tekel o informacijskih tablah, ki jih želiva postaviti po našem kraju. Govorili smo o izvedbi tega zelo pomembnega dela naše raziskovalne naloge in bodoče podobe našega kraja. Dogovorili smo se o izdelavi informacijskih tabel in njihove vsebine. Gospa Milena Furek nama je priporočala ključavničarja, ki deluje v našem kraju, pri financiranju tabel nam je zagotovila pomoč krajevne skupnosti, v kateri tudi sama aktivno deluje. Naš intervju se je končal v pozitivnem vzdušju in z veseljem sva se dokončno podali v uresničitev raziskovalne naloge.

V mesecu januarju 2018 sva opravili intervju s predsednikom krajevne skupnosti, gospodom Matejem Arnušem. Pogovor je tekel o informacijskih tablah, ki jih želiva postaviti po najinem domačem kraju. Natančneje smo se pogovorili o sami izvedbi ter uresnitvi našega cilja, ki sva si ga zadali s to raziskovalno nalogo. Ker smo se že prej dogovorili o vsebinah informacijskih tabel, smo se sedaj osredotočili na samo izdelavo. Prišli smo do zaključka, da nam pri financiranju tabel lahko pomaga krajevna skupnost ter da skupaj soustvarjamo bodočo podobo Pragerskega.

3.2 Anketa

V sklopu raziskovalnega dela sva uporabili anketni vprašalnik, ki se nahaja v prilogi. V anketi je sodelovalo 100 učencev, od tega 50 učencev prve triade in 50 učencev tretje triade Osnovne šole Antona Ingoliča Spodnja Polskava, podružnica Pragersko. V anketi je prav tako sodelovalo 50 anketirancev, ki so domačini na Pragerskem in so starejši od 30 let.

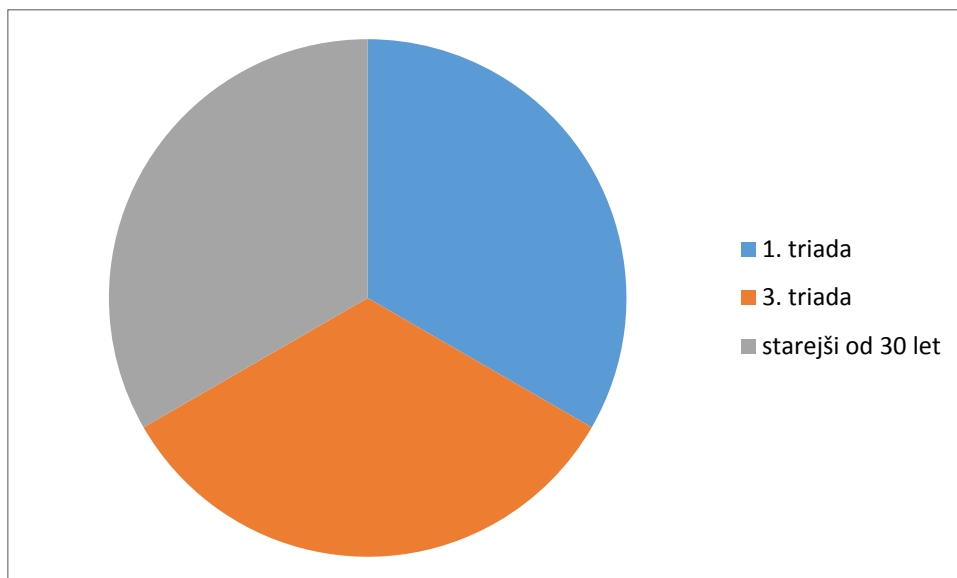
Ugotoviti sva želeli:

- starost anketirancev,
- njihovo poznavanje znamenitosti Pragerskega,
- znanje uporabe QR kod,
- mnenje različnih starostnih skupin o informacijskih tablah, opremljenih s QR kodo.

Rezultate sva predstavili s pomočjo grafov in tabel.

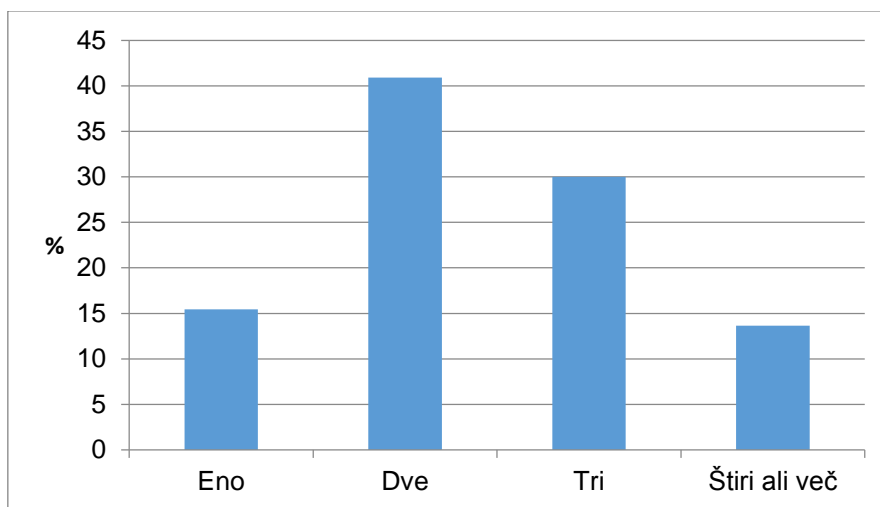
3.2.1 Rezultati ankete

1. Starost

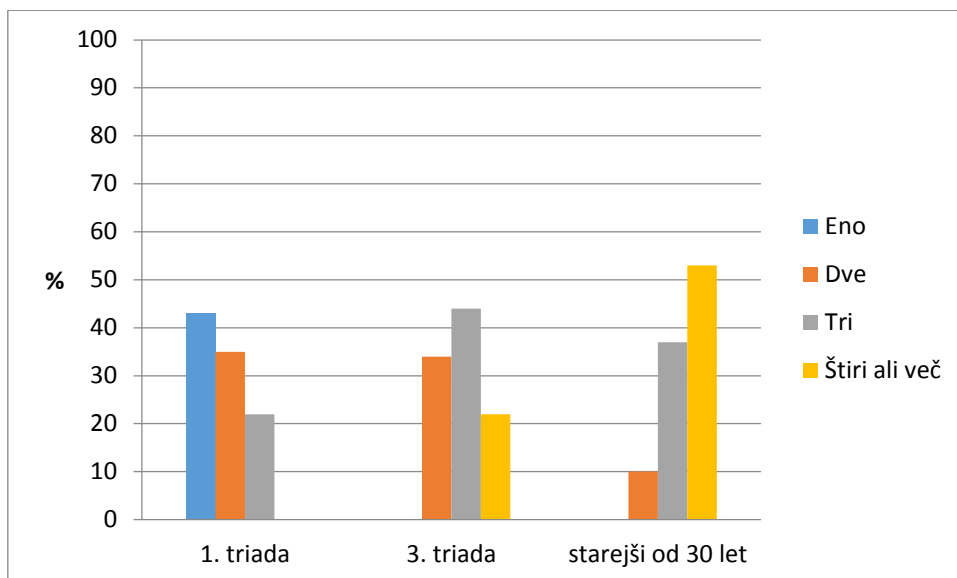
Slika 4: Graf števila anketirancev glede na starost.

2. Znamenitosti Pragerskega

Slika 5: Koliko znamenitosti Pragerskega poznajo anketiranci.

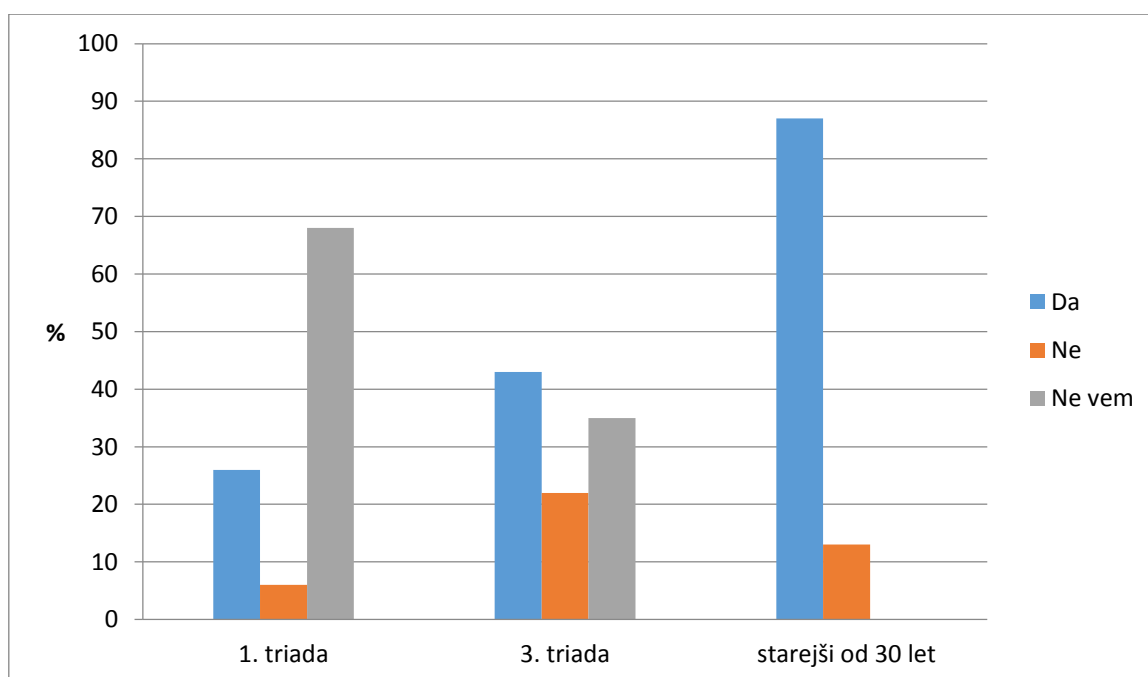
Največ anketirancev, skoraj polovica, je pravilno naštel dve znamenitosti, najmanj jih je znalo naštet štiri ali več znamenitosti Pragerskega. Največkrat so anketiranci pri naštevanju omenili Katico in vodni stolp, nekaj manj se jih je spomnilo na dvorec Pragersko.

Slika 6: Poznavanje znamenitosti Pragerskega glede na starostne skupine.

Graf prikazuje, da največ kulturnih znamenitosti Pragerskega poznajo starejši od 30 let, najmanj znamenitosti poznajo učenci 1. triade.

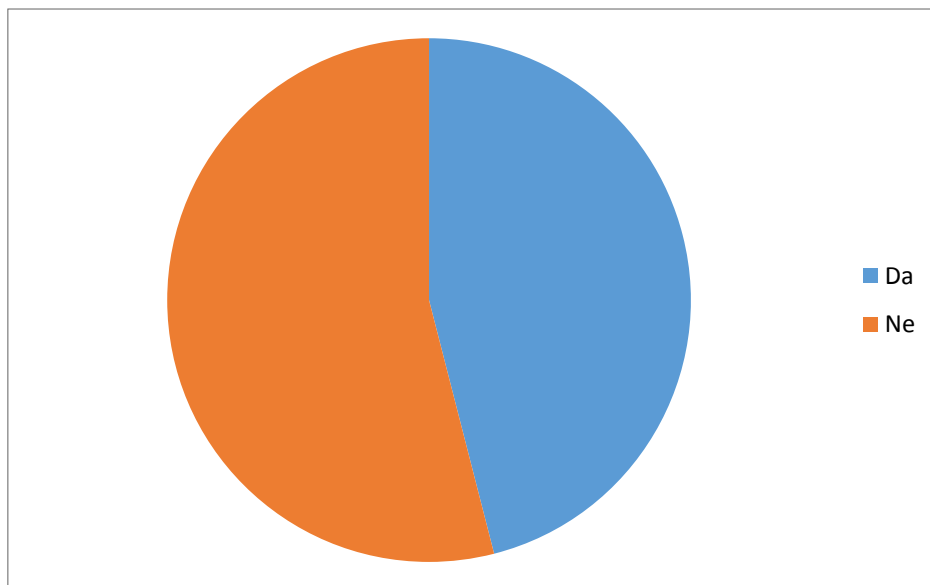
3. Pomen znamenitosti Pragerskega

Slika 7: Pomen naravnih in kulturnih znamenitosti za Pragerko

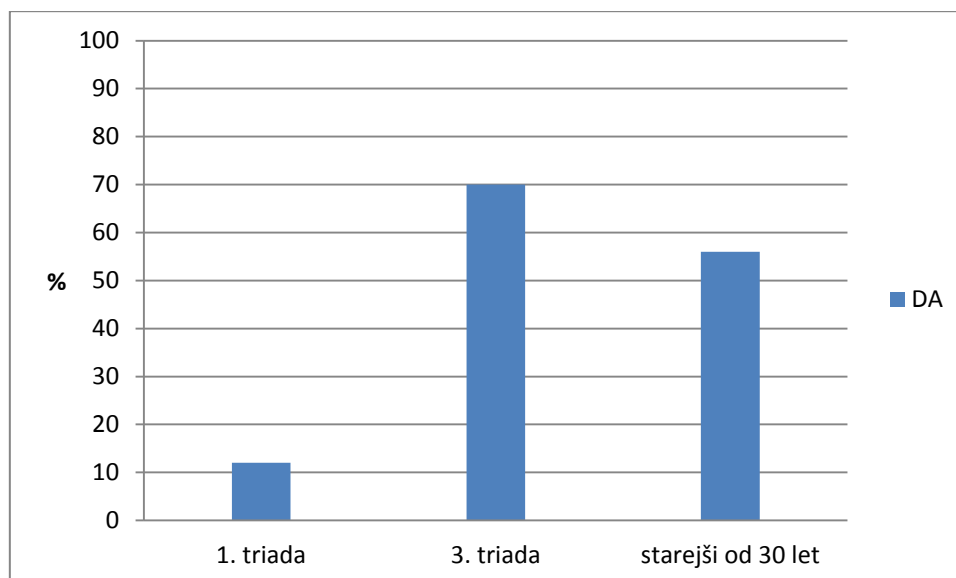
Starejši anketiranci se najbolj zavedajo pomembnosti naravnih in kulturnih znamenitosti Pragerskega za njegovo prepoznavnost, najmanj pomena jim pripisujejo učenci 1. triade.

4. QR kode

Slika 8: Znanje uporabe QR kode.

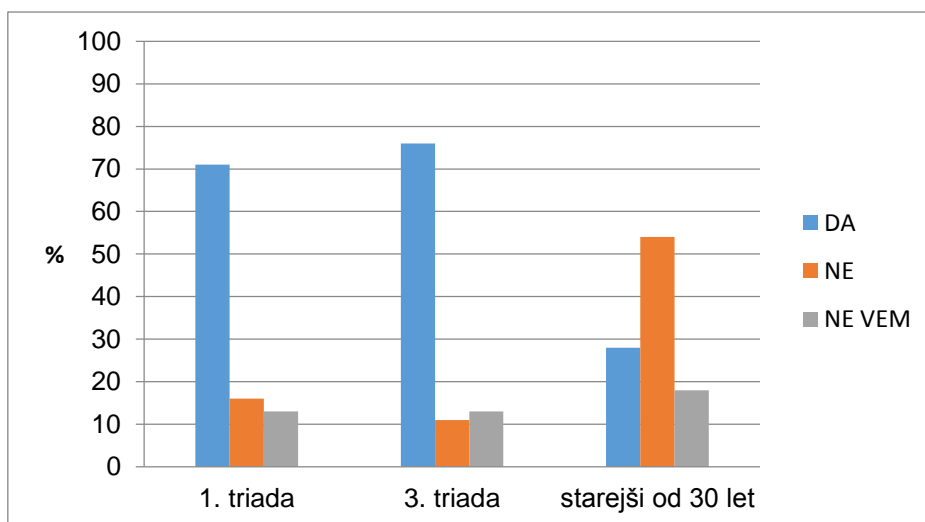
Ugotovili sva, da malo več kot polovica anketirancev ne zna uporabljati QR kode.

Slika 9: Znanje uporabe QR kode po starosti

V grafu sva prikazali razlike med različnimi starostnimi skupinami. Ugotovili sva, da večinoma znajo ravnati s QR kodami učenci 3. triade. Učenci 1. triade QR kod skorajda ne znajo uporabljati, malo več kot polovica starejših anketirancev QR kode zna uporabljati.

5. QR kode na informativnih tablah

Slika 10: Zanimanje za informativno tablo s QR kodo.

Od vseh 150 anketirancev bi se jih več kot polovica prej ustavila pri informacijski tabli opremljeni s QR kodo, kot pri tisti, ki QR kode nima. Razvidna je tudi razlika mnenj med različnimi starostnimi skupinami o pomembnosti QR kod na informacijskih tablah. Večina učencev obeh triad bi se prej ustavila pri informativnih tablah s QR kodami, medtem ko prisotnost QR kode starejšim anketirancem ni zelo pomembna.

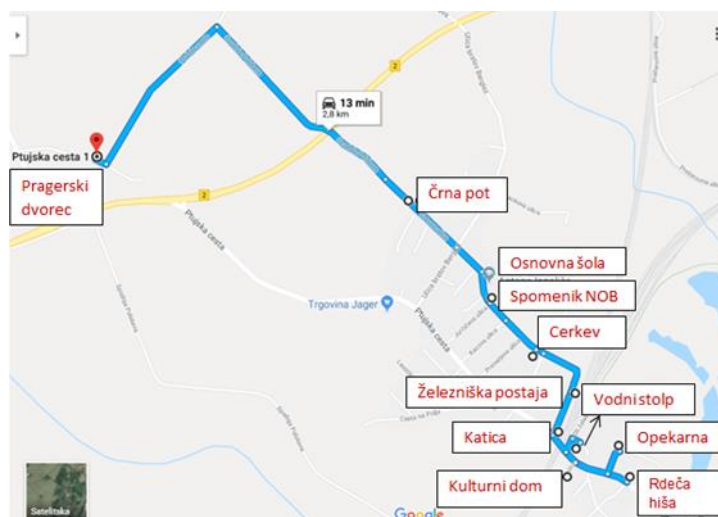
Slika 11: Reševanje anketnega vprašalnika učencev 1. triade (vir: Lina Kovač).

3.3 Oblikovanje informativnih tabel

Odločili sva se, da znamenitosti našega kraja opremiva z informativnimi tablami. Na potepu po Pragerskem se bodo obiskovalci ali domačini lahko ustavili pri glavnih znamenitostih, kjer bodo stale table s kratkim opisom točke. Na tabli se bo nahajala t.i. QR koda, ki bo v sebi skrivala več informacij o sami znamenitosti. QR koda ali "Quick Response" koda je enostavna kvadratna koda, ki jo lahko preberemo s pametnim telefonom, ki ima naloženo katerokoli mobilno aplikacijo za branje QR kod. Aplikacija kodo dekodira in na zaslonu telefona pokaže vnaprej pripravljene podatke, povezave na spletne strani, zanimivosti, zemljevide, skratka, karkoli načrtovalec kode želi prikazati. Ob QR kodi in osnovnem zapisu sva dodali še zemljevid poti, na katerem so prikazane vse znamenitosti opremljene z informativnimi tablami. Zemljevid prikazuje slika 13.

Slika 12: Osnutek tablice na železniški postaji (avtor: Lina Kovač, 2018)

Slika 13: Zemljevid opremljenih znamenitosti

Za pomoč pri izdelavi in postavitvi tabel sva prosili predsednika KS Pragersko-Gaj, gospoda Mateja Arnuša, ki se je na najino prošnjo odzval in nama zagotovil vsakršno pomoč, ki jo bova potrebovali.

Informativne table omogočajo brezplačen ogled Pragerskega kadarkoli in brez časovne omejitve. Pri tem uporabnik prav tako ne potrebuje turističnega vodiča, ampak lahko kraj raziskuje sam. Ko bodo uporabniki z ustrezno aplikacijo naloženo na pametnem telefonu prebrali QR kodo, jih bo ta usmerila na spletno stran, kjer sva posamezne točke podrobneje opisali. Vstavili sva tudi povezave na spletne strani, ki točke še dodatno popestrijo z zanimivostmi. Da bodo lahko svoje pridobljeno znanje preizkusili, sva ob koncu vsakega zapisa ustvarili nalogo v obliki rebusa, uganke ali vprašanja.

Z informativnimi tablami sva opremili železniško postajo, Katico, vodni stolp, cerkev Marijinega brezmadežnega srca, spomenik borcem NOB, OŠ Antona Ingoliča Spodnja Polskava, podružnica Pragersko, vključili sva tudi kulturni dom, opekarno, rdečo hišo, ki so močno zaznamovali naš kraj. Mimo mesta, kjer danes stoji najina šola, se je vsakodnevno sprehajal gospod, po katerem šola ponosno nosi svoje ime, pisatelj Anton Ingolič. Iz domače Spodnje Polskave je na železniško postajo hodil na vlak, ki ga je vozil v šolo in kasneje v službo. Makadamsko pot, ki povezuje Pragersko in Spodnjo Polskavo, imenujemo tudi Ingoličeva črna pot. Ingoličeva zato, ker se je po njej sprehajal Ingolič, črna zato, ker je včasih bila posuta z lešem. Danes je ta pot posuta s poljčanskim kamnom in je bele barve, a ji je ime še vedno ostalo. Na polovici poti do Spodnje Polskave se črna pot obrne proti velikemu gospodarskemu poslopiju, ki je včasih služilo kot farma bikov, danes pa so hlevi zapuščeni. V majhnem gozdičku ob hlevih se nahaja dvorec Pragersko, ki sva ga kot zadnjo točko vključili v najino predstavitev. Skrit med drevesi se uporabnikom poti prikaže kot pravi kulturni in zgodovinski zaklad. Zaklad je znanje, ki ga uporabniki tabel pridobijo ob njihovi uporabi. V nadaljevanju raziskovalne naloge pri vsaki točki predstaviva zapis na tabli ter zapis, ki ga lahko uporabnik pridobi z uporabo QR kode.

3.3.1 Železniška postaja

	<p style="text-align: center;">ŽELEZNIŠKA POSTAJA</p> <p>Železnica je v preteklosti odločilno vplivala na razvoj kraja ter predstavlja možno prometno povezavo. Prvi vlak je skozi vas peljal 2. junija leta 1846. Pragersko je bilo takrat samo postajališče. Danes spada med največje in najpomembnejše železniške povezave v Sloveniji.</p> <p>Na železniški postaji je bil zaposlen tudi mladinski pisatelj Josip Vandot - pomembna osebnost iz zgodovine slovenske kulture. Najbolj znana je njegova zbirka mladinskih pripovedi o desetletnem fantiču Kekcu.</p>
--	---

Slika 14: Informativna tabla »Železniška postaja«

Na QR kodi uporabnik najde naslednji zapis:

Dobrodošli na potepu po Pragerskem oziroma lovu na Pragerjev zaklad.

Železniška postaja

Železniška postaja je tesno povezana z razvojem kraja. Spada med največje in najpomembnejše železniške povezave v Sloveniji. Prvi vlak je skozi vas peljal na binkoštno nedeljo, 2. junija 1846. Takrat je bilo na Pragerskem le nekaj hiš. Vozna karta za potniški

vlak iz Maribora do Ljubljane je leta 1857 za II. razred stala 5 goldinarjev in 7 krajcarjev. Železniška postaja je imela na začetku dva pokrita perona, ki ju lahko danes občudujemo le še na starih razglednicah.

Na pragerski železniški postaji je bil zaposlen mladinski pisatelj Josip Vandot (https://sl.wikipedia.org/wiki/Josip_Vandot) - pomembna osebnost iz zgodovine slovenske kulture. Najbolj znana je njegova zbirka mladinskih pripovedi o desetletnem fantiču Kekcu.

Pragerska železniška postaja nekoč

Lov na Pragerjev zaklad lahko nadaljuješ

Odgovori na vprašanje.

Koliko peronov je imela železniška postaja včasih?

- 1
- 2
- 3

3.3.2 Parna lokomotiva Katica

	<p style="text-align: center;">LOKOMOTIVA KATICA</p> <p>»Katica« je 15 m dolga, 4,5 m visoka in 48 t težka parna lokomotiva izdelana na Madžarskem. Parna lokomotiva je tesno povezana z zgodovino in prepoznavnostjo našega kraja. Do srede šestdesetih let so jo uporabljali za tovarne, nabiralne in potniške vlake, največ za premikanje in sestavljanje vlakov na postajah. Leta 1970 so jo zaščitili in leta 1978 postavili na sedanje mesto na Pragerskem. Leta 2014 so h Katici dodali še dvoosni potniški vagon. V muzejskem vagonu občasno razstavljajo umetniških dela domačini.</p>
--	--

Slika 15: Informativna tabla »Lokomotiva Katica«

Na QR kodi uporabnik najde naslednji zapis:

Dobrodošli na potepu po Pragerskem oziroma lovu na Pragerjev zaklad.

Parna lokomotiva Katica

Parna lokomotiva »Katica« je tesno povezana z zgodovino in prepoznavnostjo našega kraja, saj Pragerskemu daje poseben pečat. »Katica« je 15 metrov dolga, 4.5 metrov visoka in 48 ton težka parna lokomotiva serije 125-037, izdelana na Madžarskem. Do srede šestdesetih let 20. stoletja so jo uporabljali za tovarne, nabiralne in potniške vlake, največ pa za premikanje in sestavljanje vlakov na postajah. Vozila je na relaciji Tezno-Pragersko–Čakovec–Kotoriba. Leta 1970 so jo zaščitili in leta 1978 postavili na sedanje mesto na Pragerskem. 22. septembra 2014 so Katici dodali še dvoosni potniški vagon tretjega razreda, izdelan leta 1900 v Gradcu pod številko CS 207001. Je lesen, ima en prostor in je opremljen z lesenimi klopki. Vozil je na dolnjski in prekmurski progi. Leta 1971 so ga umaknili iz prometa in ga zaščitili za železniški muzej. Bil je v prvi kompoziciji muzejskega vlaka. Do leta 2014 je bil spravljen v razkuževalnici na Lešu na Pragerskem, od takrat stoji ob »Katici«.

KATICA NEKOČ

KATICA DANES

Lov na Pragerjev zaklad lahko nadaljuješ

Odgovori na vprašanje.

Dešifriraj poved.

TIŠ AŽPIŽŠI TIDSKŽ?

I	K	P	S	Š	T	Z	Ž	A	D
A	C	G	I	J	K	N	O	P	T

- Nafta
- Električna
- Para

3.3.3 Vodni stolp

VODNI STOLP

Leta 1886 v neposredni bližini postaje ob železniškem prehodu so začeli graditi stavbo – vodni stolp, iz katere so »napajali« parne lokomotive. Prvič so v kotlu zakurili leta 1918, »aktiven« je bil vse do leta 1965. Takrat so za vleko vlakov začeli uporabljati dizelske lokomotive in so se parne lahko upokojile. Verjetno je edini ohranjeni železniški vodni stolp v Evropi, v njem se nahaja zagotovo edina takšna parna črpalnica v Evropi. Od leta 2014 je stolp spomenik kulturne dediščine lokalnega pomena. Zanj skrbijo člani TD Breza. Uredili so zbirko železniških eksponatov, občasno priredijo tematske razstave.

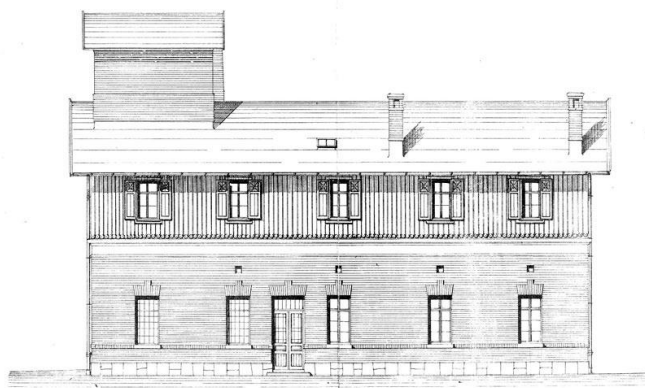
Slika 16: Informativna tabla »Vodni stolp«

Na QR kodi uporabnik najde naslednji zapis:
Dobrodošli na potepu po Pragerskem oziroma lovu na Pragerjev zaklad.

Vodni stolp

Vodni stolp na Pragerskem so zgradili leta 1884 v neposredni bližini železniške postaje, saj so v tistem času parne lokomotive za svoje delovanje potrebovale vodo. Prvič so v kotlu zakurili leta 1918, »aktiven« je bil vse do leta 1965, ko so za vleko vlakov začeli uporabljati dizelske lokomotive in so se parne lahko upokojile.

Dahmschitzige Langenmancschitz

Pragerski vodni stolp je verjetno edini ohranjeni železniški vodni stolp v Evropi, v njem pa je zagotovo ohranjena edina takšna parna črpalka v Evropi. Na steni je nameščena posebna parna črpalka, ki je s paro uravnavala pritisk večje parne črpalke, s katero so črpali vodo iz treh studencev pod stolpom in ob njem v bazene v nadstropju.

V stavbi je ob obeh črpalkah za črpanje vode v bazene še vedno originalni parni kotel, ki je sorazmerno dobro ohranjen. V prvem nadstropju so trije veliki betonski bazeni, v katere so načrpali vodo, ki je po prostem padu napajala lokomotive in bližnje stavbe. Kot zanimivost

naj povemo, da so iz manjšega bazena z vodo oskrbovali tudi stavbe ob stolpu. Od leta 2006 je skrbnik stolpa TD Breza Pragersko Gaj, ki ga je prevzelo v zelo slabem stanju. Danes je v njem vzorno urejena zbirka železniških eksponatov, ki so bili zbrani na območju železnice od Pragerskega do Murske Sobotne in Središča ob Dravi. Zanje marljivo skrbi g. Milan Lah.

Od leta 2014 je stolp spomenik kulturne dediščine lokalnega pomena, za kar so poskrbeli v društvu in ga rešili pred propadom.

Lov na Pragerjev zaklad lahko nadaljuješ

Odgovori na vprašanje.

Reši rebus:

+ P

____ X NI

Odgovor: _____

3.3.4 Kulturni dom

KULTURNI DOM

Na mestu, kjer danes stoji dom kulture, je pred drugo svetovno vojno in med njo delovala gostilna Stampfl. Po drugi svetovni vojni so se odločili, da tedanje prostore, ki so bili hlevi, namenijo za začasni kulturni dom. 1. junija 1947 je potekala prva predstava v prenovljenem kulturnem domu. Leta 1949 so zraven odprli še knjižnico. Nekaj let pozneje so v kulturnem domu začeli vrteti filme. Danes v njem deluje DPD Svoboda Pragersko.

Slika 17: Informativna tabla »Kulturni dom«

Na QR kodi uporabnik najde naslednji zapis:

Dobrodošli na potepu po Pragerskem oziroma lovu na Pragerjev zaklad.

Kulturni dom

Na mestu, kjer danes stoji dom kulture, je pred drugo svetovno vojno in med njo delovala gostilna STAMPFL. Po vojni so zaplenili vse dobrine sodelavcev okupatorja, tudi Stampflovo gostilno in poslopja, ki so ji pripadala. Ta so bila v letalskem napadu na kraj skoraj v celoti razrušena. Krajevni ljudski odbor je odločil, da stavbo, v kateri so bili hlevi, nameni za začasni kulturni dom. Organizirali so obnovo in veliko krajanov je sodelovalo pri prostovoljnem delu.

1. junija 1947 je bil dom z bogato proslavo uradno predan svojemu novemu namenu. Leta 1949 so v prizidku doma uredili knjižnico, ki deluje še danes. Več let je bila med

najaktivnejšimi sekcijami v domu gledališka skupina, ki je uprizorila številne igre domačih in tujih avtorjev.

Kulturni dom je v začetku petdesetih let prejšnjega stoletja postal tudi kinodvorana. Kino naj bi začel na Pragerskem delovati leta 1954. Filme so vrteli ob sobotah zvečer in v nedeljo popoldan. Po pripovedovanju starejših krajanov je prvi film, ki je bil predvajan, prvi slovenski film »Na svoji zemlji«. Leta 1960 so nabavili kinemaskop za predvajanje filmov. Prvi film, ki so ga predvajali z novo tehniko, je bil »Notredamski zvonar«.

Danes je kulturni dom v lasti DPD Svoboda Pragersko, v okviru katerega delujejo likovna in recitatorska sekcija ter mešani pevski zbor. V njem poteka večina kulturnih in drugih prireditev v kraju, zbori krajanov, različna predavanja.

Lov na Pragerjev zaklad lahko nadaljuješ

Odgovori na vprašanje.

Katera skupina ne deluje v okviru DPD Svoboda Pragersko?

- likovna sekcija
- ribiška sekcija
- mešani pevski zbor
- recitatorska sekcija

3.3.5 Cerkev

	<p style="text-align: center;">CERKEV</p> <p>Novo cerkev na Pragerskem so zgradili septembra 2003. Načrte zanjo je izdelal profesor dr. Jože Marinko. Cerkev je bila velika pridobitev za vernike, saj je bila kapelica premajhna. Je preprosta, moderna in zelo svetla, v njej najdemo tudi orgle. Bogoslužni prostor je zgrajen podobno kot zgodnje krščanske bazilike. Križev pot s petnajstimi postajami, ki se nahaja v cerkvi je naslikal slikar Lojze Čemažar. Obiskujejo jo ljudje od vsepovsod. Zaradi akustičnosti v njej potekajo koncerti, obiskovalci ter celo strokovnjaki so nad cerkvijo navdušeni.</p>
--	--

Slika 18: Informativna tabla »Cerkev«

Na QR kodi uporabnik najde naslednji zapis:

Dobrodošli na potepu po Pragerskem oziroma lovu na Pragerjev zaklad.

Cerkev Marijinega brezmadežnega srca

Leta 2002 so Pragerčani začeli z gradnjo nove cerkve, saj so menili, da jim majhna kapelica, ki je stala na mestu današnje cerkve, ne zadostuje več. Leto kasneje je nova cerkev že stala. Cerkev Marijinega brezmadežnega srca je posvetil in blagoslovil škof dr. Franc Kramberger.

Notranjost cerkve je nekaj posebnega. Lesen strop simbolizira ladijo, vitraž svetlega dela rožnega venca je delo češkega mojstra Jana Jemelka. Stene krasijo slike križevega pota, ki so naslikane z oljnimi barvam. Naslikal jih je Lojze Čemeraž iz Ljubljane. Cerkev krasijo orgle z osemnajstimi registri, ki jih je izdelal Anton Škrabla iz Rogaške Slatine. Cerkev ima štiri zvonove, ki so bili vlti v Innsbrucku na Avstrijskem:

- zvon Srca Jezusovega (312kg),
- zvon Srca Marijinega (185kg),
- zvon Svete družine (135kg),
- zvon Blaženega Antona Martina Slomška (80kg).

Cerkev je vredna ogleda in obiskujejo jo ljudje od blizu in daleč. Zaradi akustičnosti v njej pogosto pripravljajo različne koncerte. Nad akustiko cerkve so navdušeni tako obiskovalci kot strokovnjaki.

Lov na Pragerjev zaklad lahko nadaljuješ

Odgovori na vprašanje.

Reši uganko:

Z VITRAŽI OKRAŠENA,
Z ZVONCI OBDARJENA,
SEGA DO NEBA IN
BOGU SE SMEHLJA.

Kaj je to?

- Kapelica
- Gasilski dom
- Cerkev Marijinega brezmadežnega srca

3.3.6 Spomenik NOB

	SPOMENIK NOB
<p>Spomenik borcem NOB se nahaja v neposredni bližini osnovne šole. Štiri metre visok granitni steber stoji na stopničastem krožnem podstavku. Postavljen je bil leta 1955 po načrtih arhitekta Staneta Lovšeta. Spomenik je postavljen vsem talcem, borcem in internirancem, ki so se borili proti okupatorju in so živeli na Pragerskem. Na spomenik je vklesanih 20 imen in priimkov, šestih padlih borcev, šestih talcev in osmih umrlih internirancev. Vsako leto se pri spomeniku zvrstijo številne proslave v organizaciji krajevnega združenja NOB Pragersko-Gaj.</p>	

Slika 19: Informativna tabla »Spomenik NOB«

Na QR kodi uporabnik najde naslednji zapis:

Dobrodošli na potepu po Pragerskem oziroma lovu na Pragerjev zaklad.

SPOMENIK NOB

Spomenik NOB leži v neposredni bližini Osnovne šole Antona Ingoliča Spodnja Polskava, podružnica Pragersko. Spomenik je postavljen vsem talcem, borcem in internirancem, ki so se borili proti okupatorju in so živeli na Pragerskem. Štiri metre visok granitni steber stoji na stopničastem krožnem podstavku. Obdan je z kovinskimi stebrički, ki so med seboj povezani v verigo. Postavljen je bil leta 1955 po načrtih arhitekta Staneta Lovšeta. Vsako leto se pri spomeniku zvrstijo številne proslave v organizaciji krajevnega združenja NOB Pragersko-Gaj. Pri nastajanju proslave aktivno sodelujemo tudi učenci šole.

Lov na Pragerjev zaklad lahko nadaljuješ

Odgovori na vprašanje. Odgovor te bo pripeljal do naslednje postaje.

Reši križanko.

1. Kiparsko delo v spomin na znane osebe
2. Kraj, v katerem stoji »Katica«
3. Ljudje, ki se borijo

Geslo:

- KOP
- NOV
- NOB

3.3.7 Šola

	<p style="text-align: center;">ŠOLA</p> <p>Začetek šolanja na Pragerskem sega v leto 1905, ko je opekarnar Steinklauber odprl prvo zasebno šolo za otroke svojih delavcev. Najprej je bila nastanjena kar v tovarnarjevi hiši. Po prvi svetovni vojni so na ukaz deželne vlade za Slovenijo »šulferajnsko« šolo razpustili. Že maja 1919 je bila v nekdanji »šulferajnski« šoli na Pragerskem odprta slovenska enorazrednica. V dvajsetih letih 20. stoletja je šola postala najprej dvorazrednica, kasneje pa celo trirazrednica. Šola se je potem skozi sto let razvijala, dokler niso 2011 odprli nove, devetletne šole. OŠ Antona Ingoliča Spodnja Polskava, podružnica Pragersko, je danes moderno opremljena šola, ki ponosno nosi ime znanega pisatelja, ponaša se z nazivom zdrava in ekošola.</p>
---	---

Slika 20: Informativna tabla »Šola«

Na QR kodi uporabnik najde naslednji zapis:

Dobrodošli na potepu po Pragerskem oziroma lovu na Pragerjev zaklad.

Osnovna šola Antona Ingoliča Spodnja Polskava, podružnica Pragersko

Leto 1905 lahko štejemo kot letnico rojstva šolstva na Pragerskem. Takrat je namreč opekarnar Steinklauber ustanovil zasebno nemško šolo enorazrednico, ki je bila najprej nastanjena kar v tovarnarjevi hiši. V šolskem letu 1905/06 je nemško šolo obiskovalo 14 deklic in 10 dečkov, večinoma so to bili otroci nemških uradnikov, med njimi pa so bili tudi otroci železniških delavcev iz Pragerskega, Spodnje Polskave in Črešnjevca, k čemur so njihove starše silili nemški delodajalci. Po prvi svetovni vojni so na ukaz deželne vlade za Slovenijo »šulferajnsko« šolo razpustili. Učenci pragerskega šolskega okoliša so obiskovali slovensko osnovno šolo na Spodnji Polskavi. Že maja 1919 je bila v nekdanji »šulferajnski« šoli na Pragerskem odprta slovenska enorazrednica in kot podružnica priključena spodnjepolskavski trirazrednici.

V dvajsetih letih 20. stoletja je šola postala najprej dvozrednica, kasneje celo trirazrednica. Konec istega desetletja so jo začasno celo zaprli, saj vanjo ni bilo vpisanih dovolj učencev. Leta 1927 je Pragersko dočakalo samostojno trirazrednico. Pet let kasneje se je šola na Pragerskem razširila in dobila štiri razrede. Šola, ki deluje danes kot podružnična šola Osnovne šole Antona Ingoliča Spodnja Polskava, je delovala tudi v drugi polovici 20. stoletja. Krajanje pravijo, da so z veseljem hodili v šolo v nekaj prvih razredov, kasneje so šolanje nadaljevali na Spodnji Polskavi.

Koliko razredov je imela šola ob odprtju?

- 9 razredov
- 2 razreda
- 1 razred

3.3.8 Ingoličeva črna pot

INGOLIČEVA ČRNA POT

Ingoličeva črna pot poteka med Spodnjo Polskavo in Pragerskim. Ohranjena je še danes, včasih je bila posuta z lešem (pogašeni del premoga), od tod ime črna pot. Danes jo pokriva pesek iz poljčanskega kamnoloma. To je pot, po kateri je naš znan pisatelj Anton Ingolič vsak dan odhajal do železniške postaje, iz nje pa z vlakom v šolo, službo ali do knjižnice. Kot posebnost jo je omenil tudi v svoji knjigi Zgodbe mojega jutra. (Ingolič, 1979).

Slika 21: Informativna tabla »Ingoličeva črna pot«

Na QR kodi uporabnik najde naslednji zapis:

Dobrodošli na potepu po Pragerskem oziroma lovu na Pragerjev zaklad.

INGOLIČEVA ČRNA POT

Črna pot oziroma Ingoličeva črna pot poteka od osnovne šole pa vse do Spodnje Polskave, kjer stoji rojstna hiša Antona Ingoliča. To je pot, po kateri je naš znan pisatelj vsak dan odhajal do železniške postaje ter naprej z vlakom v šolo, službo ali do knjižnice. Ohranjena je še danes, le da je sedaj bele barve, saj je posuta s peskom »poljčančanom«. Včasih je bila črne barve, od tod tudi ime Črna pot, saj je bila posuta z lešem, to je pogašen del premoga, ki so ga včasih uporabljali za kurjavo.

Anton Ingolič je to pot omenil tudi v eni od svojih knjig, to je knjiga Zgodbe mojega jutra. »Kmalu sem odhajal na postajo, navadno sam, ob sončnem vzhodu, vračal pa se v večji ali manjši družbi, ko je sonce s popoldanskimi žarki oblivalo temno zelene pohorske gozdove ali me je z Gromberka pozdravljala še vedno draga mi puša. Z njiv na levi in desni strani »črne poti«, kakor smo imenovali z lešem posuto precej široko pot iz vasi na železniško postajo, pa so se slišali udarci motik in klici k zemlji sklonjenih kmečkih ljudi.« (Ingolič, Zgodbe mojega jutra, Mladinska knjiga, Ljubljana 1979).

Lov na Pragerjev zaklad lahko nadaljuješ

Odgovori na vprašanje.

INGOLIČEVA ČRNA POT - reši rebus.

+ EVA

- pisateljeva črna steza
- Ingoličeva črna pot
- Pragerjeva črna pot

3.3.9 Opekarna

	<p style="text-align: center;">OPEKARNA</p> <p>Leta 1900 je v vas prišel Franz Ivan Steinklauber in odkril bogato nahajališče gline. To ga je spodbudilo, da je še istega leta na Pragerskem odprl opekarno. Opekarna naj bi bila takrat ena najmodernejših stavb na Pragerskem. Stavbo je gradilo več kot 200 delavcev, štiri leta. Do nje je vodil tudi železniški tir. Imela je dva dimnika, kopalnico in sušilnice za opeko. Na tem mestu so jo postavili zaradi železnice (prevažanje opek) in velikega nahajališča gline. Vplivala je tudi na priselitev ljudi na Pragersko. Ko so kopanje v glinokopu opustili, ga je zaradi bogate podtalnice kmalu zalila voda. Tako je nastalo 14 glinokopov, v katere so ribiči naselili ribe in so jih domačini poimenovali kar Pragerski ribniki.</p>
--	---

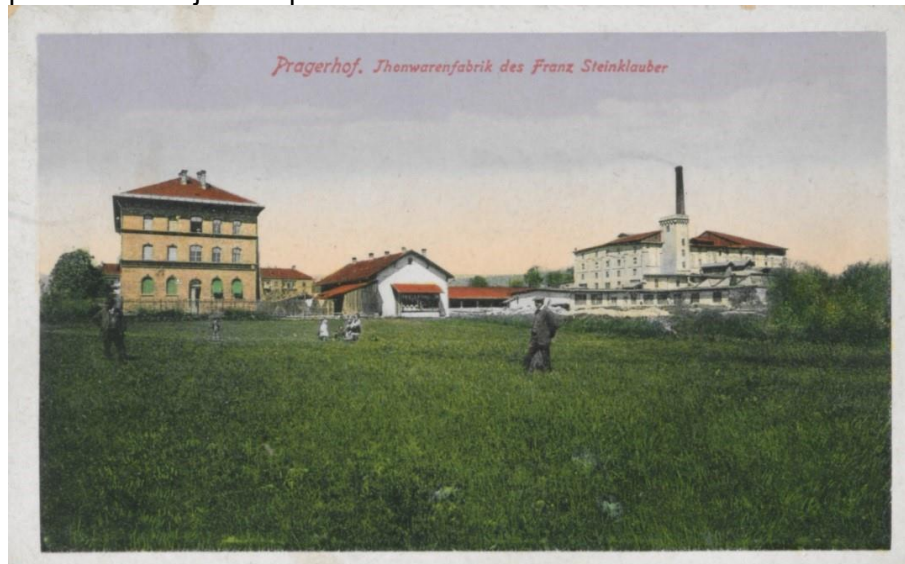
Slika 22: Informativna tabla »Opekarna«

Na QR kodi uporabnik najde naslednji zapis:

Dobrodošli na potepu po Pragerskem oziroma lovu na Pragerjev zaklad.

Opekarna

Življenje na Pragerskem je 36 let bilo odvisno samo od železnice, dokler ni leta 1900 prišel v vas Franz Ivan Steinklauber in odkril bogato nahajališče gline. To ga je spodbudilo, da je še istega leta na Pragerskem odprl opekarno. Gradnja opekarne je bila zahtevna, saj je Pragersko zgrajeno na močvirnatih tleh. Pri odkopavanjih je voda zalila gradbene jame. Po štirih letih gradnje so že začeli z nakupom strojev za delovanje opekarne. Opekarna je bila takrat ena najmodernejših stavb na Pragerskem in bila po zmogljivosti na tretjem mestu v Sloveniji. Poslopje je imelo štiri nadstropja, dva dimnika, kopalnico in sušilnice za opeko. Registrirali so jo leta 1904. Do nje je vodil tudi železniški tir. Na tem mestu so jo postavili zaradi železnice (prevažanje opek) in velikega nahajališča gline. Imela je velik vpliv na priseljevanje ljudi na Pragersko. Leta 1905 je v njej delalo 200 delavcev, ki so izdelali približno 5 milijonov opek na leto.

Opekarna Franza Steinklauberja

Glino so najprej kopali v neposredni bližini opekarne, ko pa je glina pošla, so začeli kopati na drugem mestu, a vseeno v bližini opekarne, predvsem zaradi lažjega in cenejšega prevoza. Ko so kopanje v glinokopu opustili, ga je zaradi bogate podtalnice kmalu zalila voda. Tako je nastalo 14 glinokopov, v katere so ribiči naselili ribe in so jih domačini poimenovali kar Pragerski ribniki.

Zakaj je bila opekarna postavljena prav na tem mestu?

- Zaradi bogatega nahajališča glin in železniške postaje
- Zaradi bližine Pohorja
- Zaradi redke poselitve

3.3.10 Rdeča hiša

 <p>OSNOVNA ŠOLA ANTONA INGOLICA V SPODNJI DOBKAVI</p>	<p style="text-align: center;">RDEČA HIŠA</p> <p>Rdeča hiša je bila zgrajena leta 1908. Hišo je dal zgraditi nemški opekarnar Steinklauber. V hiši so bile sobe za delavce, soba za poročeni par, soba za knjigovodkinjo in soba z mizo in tremi klopmi za družino Steinklauber. Na zunanjih stenah najdemo še danes prav posebne terakotne izdelke – mitološka bitja. Nihče ne ve, kaj bi naj ta bitja predstavljala. Sprva naj bi v tej hiši bivali delavci opekarne. V njej je bilo 16 stanovanj (sob), v njih pa danes še zmeraj prebivajo Pragerčani. Hiša je zgrajena v treh nadstropjih, ima klet in podstrešje. Nekaj časa so bile tam trgovina, gostilna, papirnica, policijska postaja in tudi prva ordinacija dr. Klasinca. V času ponemčevanja so v poslopju Rdeče hiše odprli tudi nemško privatno šolo</p>
--	---

Slika 23: Informativna tabla »Rdeča hiša«

Na QR kodi uporabnik najde naslednji zapis:

Dobrodošli na potepu po Pragerskem oziroma lovu na Pragerjev zaklad.

Rdeča hiša

Rdeča hiša je bila zgrajena leta 1908, štiri leta po tem, ko je začela delovati opekarna. Hišo je dal zgraditi nemški opekarnar Steinklauber. Leta 1900 je bila postavljena lesena baraka za delavce, naslednje leto pa že manjša zidana hiša. V hiši so bile sobe za delavce, soba za poročeni par, soba za knjigovodkinjo in soba za družino Steinklauber. Opekarna je bila registrirana leta 1904 in zgradili so t. i. Rdečo hišo. Na zunanjih stenah najdemo še danes prav posebne terakotne izdelke – mitološka bitja, ki jih je ustvaril neznani delavec v opekarni. Nihče ne ve, kaj bi naj ta bitja predstavljala. Sprva naj bi v tej hiši bivali delavci opekarne. V njej je bilo 16 stanovanj. V njih še zmeraj prebivajo Pragerčani. Hiša je zgrajena v treh nadstropjih, ima klet in podstrešje. Nekaj časa so bile tam trgovina, gostilna, papirnica, policijska postaja in tudi prva ordinacija dr. Klasinca.

Rdeča hiša nekoč

Steinklauber naj bi bil tudi pravi raziskovalec, ob tem pa je ob pragerskih ribnikih gojil še nutrije. Prodajali so jih v Francijo in Nemčijo, kamor so jih prevažali žive, tam pa iz njih izdelovali krznene izdelke. Steinklauber je malo po prvi svetovni vojni hišo predal sinovoma, v opekarno pa je prišel novi direktor, ki je menda živel v pragerskih blokkih.

Kdo je dal zgraditi Rdečo hišo?

- Grof Prager
- Franz Ivan Steinklauber
- Karl Steinklauber

3.3.11 Pragerski dvorec

	<p style="text-align: center;">PRAGERSKI DVOREC</p> <p>Dvorec je najstarejša stavba v okolici Pragerskega. Stoji ob glavni cesti Ptuj-Slov. Bistrica, za poslopjem bivšega kmetijskega kombinata. Zgradil ga je Ivan Aigl leta 1553, vendar njegova prvotna podoba ni znana. Pred dvorcem stoji vodnjak iz 17. stoletja. Dvorec je svojo zunanjo podobo skozi leta spreminjal. Zasnovan je v obliki katere nas pogleduje z rdečo barvo obrobjen svetnik, ki še vedno vztrajno kljubuje času in pozabi ... « pravokotne, štirikrilne, enonadstropne stavbe z majhnim notranjim dvoriščem. Na sprednji strani je prizidan mlajši vhodni stolpič, ki je okrašen s stopničasto atiko.</p>
---	--

Slika 24: Informativna tabla »Pragerski dvorec«

Na QR kodi uporabnik najde naslednji zapis:

Dobrodošli na potepu po Pragerskem oziroma lovu na Pragerjev zaklad.

PRAGERSKI DVOREC

Dvorec je ena izmed najstarejših zgradb v okolici Pragerskega. Prvotni dvorec naj bi zgradil Ivan Aigl leta 1553, vendar njegova prvotna podoba ni znana. Najverjetneje je zametek današnjega pragerskega dvorca povezan s Krištofom Pragerjem. Po njem je Pragersko nedvomno dobilo svoje ime.

Leta 1635 so dvorec požgali in oplenili uporni kmetje, ki so ga po zadušenem uporu morali znova obnoviti. Dvorec je bil nato v lasti številnih različnih lastnikov. Na dvorišču pred gradom se nahaja najstarejši ohranjen studenec na območju Pragerskega, ki nosi napisno ploščo z naslednjimi besedami:

DISEN PRVN HAT MAHEN
LASEN HERR IOS. WRA
TEZ VON BRAITTENFELT
HER ZV PRAGERHOF DER
ROM. KHAY. MAY. RATH.
1674

Ta studenec je postavil gospod Jožef Bratec iz Braitenfelda.

Dvorec je svojo zunanjo podobo skozi leta spreminjal. Zasnovan je v obliki pravokotne, štirikrilne, enonadstropne stavbe z majhnim notranjim dvoriščem. Na sprednji strani je prizidan verjetno mlajši vhodni stolpič, ki je okrašen s stopničasto atiko, »iz katere nas pogleduje z rdečo barvo obrobljen svetnik, ki še vedno vztrajno kljubuje času in pozabi ...«. V nadstropju stolpiča je bila nekdanj kapela. Skozi obokano vežo vhodnega stolpiča pridemo do preprostega kamnitega portala, na katerem je na vrhu polkrožnega oboka na kamnu napis: »CONTE LVDOVICVS ANDZELERY«.

Kdo je živel v dvorcu?

- Grof Prager
- Ulrik Celjski
- Cesar Franc Jožef

4 RAZPRAVA

Raziskovalne naloge sva se najprej lotili s predstavitvijo domačega kraja. Ob raziskovanju o našem kraju sva se kljub dejstvu, da sva krajanki, naučile marsikaj novega.

Raziskovalnega dela naloge sva se najprej lotili s pomočjo ankete in nekaj predpostavk. Najprej sva se vprašali, kako učenci naše šole in krajani Pragerskega poznajo znamenitosti Pragerskega. Rezultati ankete so nama pokazali, da je manj kot polovica anketiranih pravilno naštel dve kulturni znamenitosti, le trideset odstotkov anketiranih je poznalo tri znamenitosti, zelo malo pa jih je znalo naštet štiri ali več kulturnih znamenitosti Pragerskega. Največkrat so anketiranci pri naštevanju omenili Katico in vodni stolp, nekaj manj se jih je spomnilo na dvorec Pragersko. Zato sva prvo hipotezo, kjer sva predpostavili, da večina anketirancev pozna več kot tri znamenitosti Pragerskega, zavrgli.

Ugotovili sva, da najini vrstniki premalo pomembnosti pripisujejo znamenitostim Pragerskega. Z anketo sva namreč potrdili tudi drugo hipotezo, ki trdi, da se starejši anketiranci bolj zavedajo pomembnosti naravnih in kulturnih znamenitosti Pragerskega kot mladi. Na vprašanje ali so naravne in kulturne znamenitosti pomembne za prepoznavnost Pragerskega, so najbolj pozitivno odgovorili starejši od 30 let. Veliko učencev tretje triade je sicer odgovorilo, da so pomembne, vendar jih je, po najinem mnenju, preveč nasprotnega mnenja. Z anketo sva ugotovili, da največ kulturnih znamenitosti Pragerskega poznajo starejši od 30 let, najmanj znamenitosti pa učenci 1. triade.

Najina raziskovalna naloga daje velik poudarek QR kodam. Zato naju je seveda zanimalo ali je uporabnost QR kode razširjena. Rezultati so pokazali, da jih dobra polovica vseh anketirancev ne zna uporabljati. Ko sva primerjali starostne skupine, se je pokazalo, da so mlajši na tem področju spretnejši kot starejši anketiranci. Tako sva morali tretjo hipotezo zavreči.

Vprašali sva se, ali bi se anketiranci prej ustavili pri informacijski tabli opremljeni s QR kodo. Od vseh 150 anketirancev jih je na vprašanje večina odgovorila, da bi se prej ustavili pri informacijski tabli s QR kodo, kot pri tisti, ki je nima. Večina učencev, bi se prej ustavila pri informativnih tablah s QR kodami, medtem ko prisotnost QR kode starejšim anketirancem ni zelo pomembna. Najino četrto hipotezo, ki predpostavlja, da bi mlajše anketirance informacijska tabla, opremljena s QR kodo, bolj pritegnila, kot tista, ki QR kode nima, sva potrdili.

Raziskovanje sva nadaljevali z intervjuji. Vsi intervjuji so predstavljali aktiven začetek uresničevanja najinega zadanega cilja in ideje. Pomagali so nama spoznati nekaj novih možnosti za razvijanje Pragerskega in njegovega potenciala, dobili sva ideje ter obljube pomoči pri financiranju in izvedbi najinih idej. Za pomoč pri izdelavi in postavitvi informativnih tabel sva prosili predsednika KS Pragersko-Gaj, gospoda Mateja Arnuša.

Tako smo se skupaj lotili uresničevanja najinega cilja, da znamenitosti našega kraja opremiva z informativnimi tablam, da se bodo obiskovalci ali domačini na Pragerskem lahko ustavili pri glavnih znamenitostih, kjer informativne table omogočajo brezplačen ogled Pragerskega kadarkoli in brez časovne omejitve. Pri tem uporabnik prav tako ne potrebuje turističnega vodiča, ampak lahko kraj raziskuje sam. Na tabli se ob osnovnih informacijah nahaja QR koda, ki v sebi skriva več zanimivosti o sami znamenitosti. S pomočjo intervjujev in razgovorov sva dobili boljšo predstavo, kako oblikovati in vsebinsko opremiti informativne table.

Za informativne table sva najprej pripravile kratko in zanimivo besedilo. Za besedilo, ki ga vsebuje QR koda sva izbrali najzanimivejše podatke o sami točki. Prav tako sva besedilu na QR kodah dodali različne fotografije, spletne povezave ter različne naloge za preizkus

pridobljenega znanja. Za pomoč pri ustvarjanju QR kod se še enkrat zahvaljujeva šolskemu računalničarju gospodu Leonu Zajcu.

Nazadnje sva izdelali tudi zloženko, z namenom, da se uporabi kot promocijski letak, ob postavitvi informativnih tabel.

5 ZAKLJUČEK

Z mentorico sva se za nalogo odločili, da bi naš kraj še podrobneje in na nov, drugačen in hkrati moderen način predstavili obiskovalcem in približali krajanom. Najin produkt je nastal na podlagi hipotez, ki sva si jih zastavili pred izvedbo. Navsezadnje so predstavljene točke lahko tudi v pomoč nam, učencem, pri spoznavanju domačega kraja in orientaciji. Spoznali sva se s tem, kako lahko neko idejo natančneje oblikujemo, razvijemo in tudi uresničimo. Bolj podrobno sva se spoznali z dejavnostmi in organizacijami, ki že delujejo v našem kraju, se z njimi povezali in razvili uspešno sodelovanje.

S pomočjo mentorice in gospe Furek sva izdelali načrt za informativne table s QR kodami, s pomočjo katerih se naučite o nekaj bolj pomembnih znamenitostih Pragerskega. Učencem in ostalim krajanom sva želeli približati naš kraj in ga predstaviti tudi širši javnosti. Obiskovalci lahko brez kakršnih koli stroškov izvedo marsikaj zanimivega o našem kraju. Na mlade želiva narediti vtis z uporabo pametnih telefonov. To sva dosegli s pomočjo QR kode, ki se nahaja na tabli vsake znamenitosti. Najprej sva na tablo želeli dati samo QR kodo, ker pa želiva pritegniti tudi starejše, sva na tablo dodali tudi krajši besedni opis znamenitosti. Po izvedbi ankete sva namreč ugotovili, da veliko starejših in tudi najmlajših ne zna uporabljati QR kod. Tako z tradicionalnim besednim zapisom ter modernim računalniškim zapisom želiva, da bi se generacije medsebojno povezale in sodelovale pri spoznavanju našega kraja.

Za začetek sva informacijske table s QR kodami pripravili in plastificirali sami. V pomladnih mesecih bomo plastificirane zamenjali z lesenimi. V upanju, da učna pot zaživi v polnem sijaju, sva se obrnili na KS Pragersko-Gaj, ki nama je zagotovila postavitev informativnih tabel pri vsaki točki. Za lepo gesto se jim iskreno zahvaljujemo. Med nastajanjem najine naloge smo skupaj s šolskim računalničarjem prišli do ideje, da bi lahko za naš kraj oblikovali mobilno aplikacijo. Tudi to idejo bova v prihodnosti poskusili uresničiti.

Zaradi bližine avtoceste in železnice, kulturnih in naravnih znamenitosti meniva, da bi lahko Pragersko postalo ugodno izhodišče za družinske in učne izlete. Upava, da bo k temu pripomogla tudi najina raziskovalna naloga in z njo informativne table z QR kodami, ki bodo nastale v prihodnjih mesecih.

6 VIRI IN LITERATURA

- Munda, M. (2017). *Pragersko (kronika)*. Zavod za kulturo Slovenska Bistrica. Slovenska Bistrica.
- Pajtler, F. (2006). *Pragersko skozi čas*. Pragersko-Gaj: Krajevna skupnost: Turistično društvo Breza.
- Pragerske zgradbe govorijo* (raziskovalna naloga). (2017). OŠ Antona Ingoliča Spodnja Polskava, podružnica Pragersko.
- Po poti z ribniško deklico* (raziskovalna naloga). (2015). OŠ Antona Ingoliča Spodnja Polskava, podružnica Pragersko.
- Strelski center Gaj šport, Pragersko. (2017). Na *Info-slovenija.si*. Pridobljeno 22. november 2017 s <http://url.sio.si/3M5>
- Austrian Steam Base. Lokomotive / Locomotive: JŽ 125-037 (ex MÁV 326,299). (2016). Na *Dampfloek.at*. Pridobljeno 5. december 2017 s <http://url.sio.si/3M7>

6.1 VIRI UPORABLJENI ZA BESEDILO NA QR KODAH

- Cerkev Marijinega brezmadežnega srca. (2013). Na *Tic-sb.si*. Pridobljeno 10. december 2017 s <http://url.sio.si/3Mu>
- Forma viva*. (2017). Na *Wikipedia.si*. Pridobljeno 28. november 2017 s <http://url.sio.si/3Mv>
- Gradivo: kulturni turizem. (2014). Na *Študentski.net*. Pridobljeno 28. november 2017 s <http://url.sio.si/3Mx>
- Ingolič, A. (1979). *Zgodbe mojega jutra*. Mladinska knjiga. Ljubljana.
- Jakič, I. (1997). *Vsi slovenski gradovi: leksikon slovenske grajske zapuščine*. Ljubljana: DZS.
- Janisch, J. A. (1978). *Topographisch-statistisches Lexikon von Steiermark*. Graz: Verlag für Sammler.
- Kako prebuditi pragerske dvorjane* (raziskovalna naloga). (2013). OŠ Antona Ingoliča Spodnja Polskava, podružnica Pragersko.
- Koblar F. (2013). *Skrbinšek, Vladimir (1902–1987)*. Pridobljeno 22. januar 2017 s Dostop: <http://url.sio.si/3Mz>
- O kraju. (b. d.). Na *Tdbreza.si*. Pridobljeno 28. november 2017 s <http://url.sio.si/3M2>
- Registar nepremične kulturne dediščine*. (2013). Na *Giskd2s.situla.org*. Pridobljeno 10. decembra 2017 s <http://url.sio.si/3M3>
- Stopar I. (1991). *Grajske stavbe v vzhodni Sloveniji*. Knj. 2, Med Prekmurjem in porečjem Dravinje: občine Gornja Radgona, Lenart, Lendava, Ljutomer, Murska Sobota, Ormož, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice. Ljubljana : Partizanska knjiga, Znanstveni tisk: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- Strategija razvoja kulturnega turizma na Slovenskem. (2009). Na *Slovenia.info*. Pridobljeno 28. november 2017 s <http://url.sio.si/3M4>
- Pragersko in železnica nekdanj. (2013). Na *Vlaki.info*. Pridobljeno 15. januar 2018 s <http://url.sio.si/3M6>

7 PRILOGE

7.1 Anketni vprašalnik

Sva učenki devetega razreda OŠ Antona Ingoliča Spodnja Polskava, podružnica Pragersko. Pripravljava raziskovalno nalogo. Z anketo želiva pridobiti podatke, ki nama bodo koristili pri raziskovanju, zato te/Vas prosiva za sodelovanje. Anketa je anonimna.

Hvala.

Obkroži-te črko pred ustreznim odgovorom ali odgovori-te na vprašanje.

1. Starost: a) učenec/ka OŠ 1.triada b) učenec/ka OŠ 3.triada b) 30 let in več

2. Katere znamenitosti na Pragerskem poznaš-te? Zapiši-te jih na spodnje črte.

1. 4.

2. 5.

3. 6.

3. Ali so naravne in kulturne znamenitosti pomembne za prepoznavnost Pragerskega?

a) Da b) Ne c) Ne vem

4. Ali znaš/znaš uporabljati QR kode?

a) Da b) Ne

5. Katera informativna tabla bi te/Vas bolj pritegnila, zanimala? Obkroži-te.

a) informativna tabla z besednim opisom

b) informativna tabla z besednim opisom in QR kodo

c) ne

7.2 Zloženska

Sva učenci devetega razreda OŠ Antona Ingoliča Sp. Polskava, podružnice Pragersko.

Želiva vas popeljati na lov za Pragerjevim zakladom. Lahko ga opravite samostojno in kadarkoli po lastni izbiri. Potrebujete le dobro voljo, radovednost, po želji pametni telefon ter veselje do gibanja.

Grb Krištofa Pragerja 1581

Obiščite nas

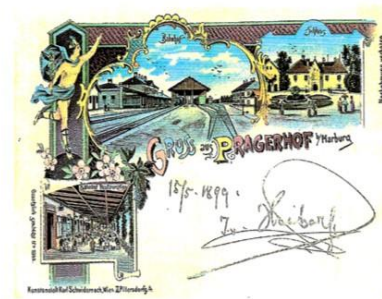
Pridite na Pragersko! Ali veste kdo je Prager? No, nič hudega, če še ne poznate Pragerja, zagotovo pa poznate Kekca, kajne? Ja, zdaj se zagotovo sprašujete, kakšno vezo ima Kekec s Pragerjem in Pragerskim? Žal, vam tega tukaj ne bova izdali, to morate odkriti kar sami.

Železniška postaja- nekoč

Lokomotiva Katica

S QR kodo po
Pragerskem

Osnovna šola Antona Ingoliča,
podružnica Pragersko

Pragerski dvorec

Radovedni?

S postavitvijo tabel želiva, da krajani in obiskovalci Pragerskega doživijo lepoto našega kraja in spoznajo njegove znamenitosti.

»Lov na Pragerjev zaklad«

lov za znanjem

Vodni stolp

Cerkev Marijinega brezmadežnega srca

Pragersko je majhen kraj v Občini Slovenska Bistrica. Leži na robu Dravskega polja in ob vznožju Pohorja. Nadmorska višina kraja je 251 metrov. Pragersko sestavljata dve naselji Pragersko in Gaj, ki tvorita Krajevno skupnost Pragersko-Gaj. Na slabih 5 km in pol ima stalno prebivališče dobrih 1800 krajanov.

Imenovano je po bližnji graščini. Veliko vlogo v razvoju kraja ima železniška postaja.

Bogato nahajališče gline, pa je spodbudilo razvoj opekarne

